

ПСИХОМЕТРИЧНА АДАПТАЦІЯ ОПИТУВАЛЬНИКА ГРУПОВОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СПОРТИВНОЇ КОМАНДИ

Андрій Колосов, Сергій Войтенко

Державний науково-дослідний інститут фізичної культури і спорту України

Анотація. Андрій Колосов, Сергій Войтенко. Психометрична адаптація опитувальника групової ефективності спортивної команди // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. - Ю14. - Мг 32 (4). - С 35-40. Мета дослідження - психометрична адаптація опитувальника групової ефективності спортивної команди. Методи: аналіз та узагальнення науково-методичної літератури; психодіагностичне тестування; методи математичної статистики. Результати: в статті наведено психометричну адаптацію опитувальника групової ефективності спортивної команди, яка спрямована на вимір сприйняття спортсменами (групою) власних здібностей організувати та виконувати заплановані дії, які необхідні для реалізації поставлених командних завдань. Стандартизація опитувальника групової ефективності спортивної команди показала його високий рівень психометричних стандартів (інструментальну та конвергентну валідність, ретестову надійність, консистентність, репрезентативність) і може використовуватись фахівцями для дослідження групової ефективності спортивних команд.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: групова ефективність, спортивна команда, психометрична адаптація.

Постановка проблеми

Характер спортивної взаємодії передусім передбачає особливий рівень розвитку групи, якою є спортивна команда. Їй властиві вже сформовані групові процеси і стани, своєрідні механізми функціонування і взаємної організації. Говорячи суворіше, спортивна команда являє собою особливу форму організації спортсменів, яка заснована на продуманій спільній діяльності її учасників, які мають спільне бачення у вирішенні ситуації (тренувальної, або змагальної), стратегічних цілей і тактичних схем та володіють відпрацьованими процедурами взаємодії. Узагальненим індикатором якості внутрішньо групових процесів, які детермінують її діяльність є міра групової ефективності спортивної команди, тобто її здатності колективно вирішувати складні спільні завдання.

Актуальність дослідження обумовлена вимогами психолого-педагогічної практики в розробці сучасного психометричного опитувальника, спрямованого на дослідження сприйняття спортсменами здібностей своєї команди. Провідним напрямом таких досліджень має бути адаптація опитувальника групової ефективності спортивної команди. **Аналіз останніх досліджень і публікацій**

Дослідження в галузі спортивної психології визнають важливість групової ефективності як гарантування успішності командного результату (Саггоп, 2002; Неиге, 2006; Муегз; 2004). А. Бандура (1986) [9] запропонував розуміти групову ефективність як розширення індивідуальної ефективності, яка є більшою, простої суми окремих рівнів ефективності групи. Групова ефективність передбачає уявлення спортсменів про можливості виступу їх команди. Низкою досліджень продемонстровано, що групова ефективність позитивно корелює зі спортивними результатами команди (Pellg & i-гдд., 1998; Огеєпієєз та ін., 1999; Носідєз і Саггоп, 1992; УУаїзоп та ін., 2001). Отже, групова ефективність є важливою результативною умовою спортивної підготовки команди, яка може вплинути на зусилля і наполегливість команди у складних ситуаціях або поразках. Водночас високий рівень групової ефективності фіксується в успішних командах [10].

Групова ефективність, за визначенням А. Бандури (1997), являє собою "загальне переконання групи в можливостях організувати і виконувати спільні дії, необхідні для досягнення певного результату [2]. В певних випадках групова ефективність складається з простої суми внесків усіх членів групи (наприклад, група спортсменів, що готується до змагань). В інших випадках є наслідком синергічного ефекту взаємодії зусиль, що примножують сукупний результат. Аналіз наукових досліджень підтверджує, що групова ефективність спортивних команд цілком залежить від кількісного і якісного складу, структури, узгодження функцій та успішної організації спільних (тренувальних) дій спортсменів [3, 8]. Методично також виділяють два підходи щодо оцінювання групової ефективності команди: через оцінку віри кожного учасника в індивідуальну роль і можливості себе в команді або ж оцінювання можливостей команди в цілому (Муегз 2004) [12].

Зв'язок з науковими програмами або практичними завданнями

Дослідження виконано згідно з науковим проектом «Ресурсне забезпечення системи підготовки спортсменів в олімпійському спорті», затвердженим Міністерством освіти і науки України на 2013 - 2014 рр.

Мета дослідження — психометрична адаптація опитувальника групової ефективності спортивної команди. Методи, організація дослідження

Для вирішення поставлених завдань був застосований комплекс методів: аналіз та узагальнення науково-методичної літератури; психодіагностичне тестування; методи математичної статистики.

У пробній адаптації опитувальника брали участь спортсмени навчально-спортивних та навчальних закладів: Вінницького національного аграрного університету, Інституту фізичного виховання і спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, Вінницької обласної спеціалізованої дитячо-юнацької школи олімпійського резерву з хокею на траві, Вінницької обласної організації Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства "Колос", Вінницької обласної спеціалізованої дитячо-юнацької школи олімпійського резерву з веслування ім. Ю Рябчинської, Спортивного клубу "Олімп", Вінницької обласної дитячо-юнацької спортивної школи з футболу О.Блохіна та І.Беланова, Державного олімпійського навчально-спортивного центру Конча-Заспа (n=325). Дослідження проводили у два етапи: перший зріз - листопад 2013 року, другий - грудень 2013 року.

Результати дослідження та їх обговорення

Опитувальник групової ефективності спортивної команди (англомовний PeKг O. & I_гдд C 1938) [11, 12] призначений для виміру сприйняття спортсменами (групою) здібностей своєї команди організувати та виконувати заплановані дії, які необхідні для реалізації поставлених командних завдань.

Адаптація опитувальника групова ефективність спортивної команди передбачала такі етапи:

1. Аналіз вихідних теоретичних засад авторів опитувальника.
2. Переклад опитувальника та інструкцій до нього українською мовою (експертна оцінка відповідності оригіналу).
3. Перевірка валідності та надійності опитувальника.
4. Стандартизація опитувальника на відповідних вибірках.

Опитувальник групової ефективності спортивної команди містить 20 різних запитань що стосуються ситуації описаній інструкцією та розподілений на п'ять підрозділів (показників): здібність, єдність, стійкість, підготовленість та зусилля. Спортсменам пропонується оцінити впевненість в тому, що Ваша команда здатна...". Запитання передбачають варіанти відповідей, кожен з яких пропонується учаснику оцінити за 10-бальною шкалою Лайкерта {1-10), яка визначалась за більшою або меншою кількістю балів, від "зовсім не впевнений" до "абсолютно впевнений".

Ситуація: "Закінчення сезону і ваша команда грає важливий матч зі складним суперником, результат якого має вирішальне значення для турнірного становища. Ви здобули важливу перемогу минулого тижня. Ваша команда грає на своєму полі, де місця на трибунах заповнені її палкими вболівальниками. Кожен з гравців здатний зіграти добре, він фізично здоровий та підготовлений до гри. До кінця зустрічі залишається 15 хвилин, поточний рахунок 1-1*.

Опитувальник визначався за такими показниками:

- *здібність* - шкала оцінки можливостей демонструвати гру більш високої майстерності, ніж суперник;
- *єдність* - шкала оцінки спільності у діях;
- *стійкість* - шкала оцінки опору можливим невдачам;
- *підготовленість* - шкала внутрішньо психологічної налаштованості до конкретних змагань;
- *зусилля* - шкала оцінки можливостей показати гру в наближених до власних (командних) реальних можливостей.

Об'єм вибірки, який забезпечує умову репрезентативності ($1Ч > 200$). Розподіл значень за шкалами методики не відрізняється від нормального розподілу (за Н. Плохінським) "Здібність": $\ast_a = -0,996$; $i = 2,394$; "Єдність": $\wedge = -0,465$; $le = 0,969$; "Стойкість": $la = -0,185$; $le = -0,238$; "Підготовленість": $la = -0,603$; $\ast_e = 2,519$; "Зусилля": $\wedge = -0,398$; $le = -0,051$ [6].

Для визначення факторної структури завдань опитувальника обраховано коефіцієнт добутку моментів Пірсона кожного завдання із загальним балом відповідного параметру, що показано у табл.1.

Означені показники факторної структури вказують на внутрішню узгодженість пунктів опитувальника.

Взаємозв'язки між шкалами опитувальника відображено нами у табл. 2. Шкали опитувальника мають значущі зв'язки між собою.

Таблиця 1. Результати факторної структури завдань опитувальника групової ефективності

Параметри	Нумерація завдань опитувальника / гр — коефіцієнт лінійної кореляції Пірсона, $p < 0,001$			
	1	5	14	15
Здібність	0,67	0,71	0,74	0,72
	2	6	13	20
Єдність	0,57	0,65	0,64	0,70
	3	7	9	11
Стійкість	0,65	0,62	0,64	0,59
	4	12	18	19
Підготовленість	0,63	0,70	0,67	0,72
	8	10	16	17
Зусилля	0,68	0,68	0,77	0,20

Таблиця 2. Комплексна кореляційна матриця шкал опитувальника ($p < 0,001$).

Параметри	Здібність	Єдність	Стійкість	Підготовленість	Зусилля
Здібність	1	0,573	0,460	0,657	0,661
Єдність	0,573	1	0,661	0,719	0,665
Стійкість	0,460	0,661	1	0,570	0,614
Підготовленість	0,656	0,719	0,570	1	0,707
Зусилля	0,661	0,665	0,614	0,707	1

Конвергентна валідність опитувальника виміряна за допомогою кореляційного аналізу параметрів опитувальника групової ефективності з семантично найбільш близькими параметрами виявленими за іншими методиками. Зокрема параметрами методик "Зорово-аналогова шкала організованості групи" (О.С. Чернишов, Ю.А. Лунев, С.В. Саричев), "Карта-схема психолого-педагогічної характеристики взаємодії групи" "Шкали організаційної ідентифікації" Дж. Чені" (адаптація А. В. Ловакова), Тесту "Типи групової суб'єктності" К.М.Гайдар, та груповою самооцінкою - визначення кондицій спортивної команди (табл.3.).

Переконливими є результати в табл. 3, де на рівні значущості $p < 0,01$ "єдність" пов'язана з "спрацьованістю" ($r = 0,292$), та "стійкість" з "успішністю поставлених спортивних завдань" ($r = 0,338$), за методикою О.С. Чернишова, Ю.А. Лунєва, С.В. Саричева. "Здібність" пов'язана з "спрямованістю активності" ($r = 0,162$, $p < 0,05$), "зусилля" з "організованістю команди" ($r = 0,215$, $p < 0,01$), за методикою Л.І. Уманського, А.Н. Лутошкіна, О.С. Чернишова. "Єдність" пов'язана з "емоційною прив'язаністю" ($r = 0,268$, $p < 0,05$), за методикою Дж. Чені" (адаптація А.В. Ловакова), а "здібність" з "реальною суб'єктністю" ($r = 0,184$, $p < 0,01$), за методикою К.М. Гайдар. "Стійкість" пов'язана з "здібністю групи вирішувати важкі (спортивні, не спортивні) ситуації" ($r = 0,376$, $p < 0,01$), "підготовленість" з "фізичною підготовленістю команди" ($r = 0,439$, $p < 0,01$), "технічною підготовленістю команди" ($r = 0,415$, $p < 0,01$) та "тактичною підготовленістю команди" ($r = 0,493$, $p < 0,01$) і "зусилля" з "ефективністю командної взаємодії" ($r = 0,369$, $p < 0,01$).

Таблиця 3. Конвергентна валідність опитувальника групової ефективності.

Методика	Параметри	Здібність	Єдність	Стійкість	Підготовленість	Зусилля
1	2	3	4	5	6	7
Групова організованість "Зорово-аналогова шкала" організованості групи"	Спрацьованість		0,292 $p < 0,01$			
	Успішність виконання спортивних завдань			0,338 $p < 0,01$		

продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7
	Організованість команди					0,215 p<0,01
Групова взаємодія "Карта-схема психолого-педагогічної характеристики групи"	Спрямованість активності	0,162 p<0,05				
Групова ідентичність "Модифікація шкали організаційної ідентифікації"	Емоційна прив'язаність		0,268 p<0,05			
Групова суб'єктивність "Типи групової суб'єктивності"	Реальна суб'єктивність	0,184 p<0,01				
Групова самооцінка - визначення кондицій спортивної команди	Здібності групи вирішувати важкі ситуації			0,376 p<0,01		
	Фізична підготовленість				0,439 p<0,01	
	Технічна підготовленість				0,415 p<0,01	
	Тактична підготовленість				0,493 p<0,01	
	Ефективність взаємодії					0,369 p<0,01

Надійність опитувальника вимірювали за допомогою лінійної кореляції Пірсона [6]. Дослідження передбачало два етапи: первинне дослідження проводили у листопаді 2013 року, повторне - у грудні 2013 року (табл. 4). Отримані результати свідчать про достатню надійність опитувальника.

Таблиця 4. Ретестова та одномоментна надійність опитувальника групової ефективності

Коефіцієнт, p< 0,001 / параметри	Здібність	Єдність	Стійкість	Підготовленість	Зусилля
Г _p - критерій Пірсона	0,93	0,96	0,97	0,95	0,96
а- критерій Кронбаха	0,852	0,811	0,869	0,829	0,859

У дослідженнях іноземних авторів, що передбачали оцінювання внутрішньої надійності з використанням а-коефіцієнт Кронбаха також було отримано високі значення внутрішньої надійності. В роботі присвяченій вивченню взаємозв'язків групової ефективності та згуртованості команди Чатганіпегазі, Кезгіап, Коггізпоої (2009) [11] його значення було встановлено на рівні R=0,79. Водночас під час адаптації іспаномовної версії опитувальника (Магйпег, бііііеу, РелЬ, 2011) цей показник варіювався в межах від 0,63 до 0,94 [12], що вказує на високу консистентність відповідей за шкалами та узгоджується з результатами наших досліджень.

З метою визначення статистичної норми було визначено міри розподілу (табл. 5). Межі найбільш характерної, вагомій частини розподілу, які є межами норми для обраних кваліфікованих спортсменів, обраховуємо, враховуючи співвідношення M±3, де M - середнє арифметичне значення, 3 - стандартне відхилення [1].

Таблиця 5, Міри розподілу показників за опитувальником групової ефективності (325).

Міри розподілу / параметри	Здібність	Єдність	Стійкість	Підготовленість	Зусилля
Середнє арифметичне	31,72	30,53	30,66	31,82	31,37
Стандартна помилка	0,29	0,32	0,27	0,30	0,28
Медіана	33	31	30	32	32
Мода	35	32	30	34	34
Стандартне відхилення	5,2	5,7	4,9	5,5	5,1
Дисперсія	26,79	32,24	24,45	29,82	25,72
Екссес	2,39	0,97	-0,24	2,52	-0,05
Асиметричність	-0,97	-0,47	-0,19	-0,60	-0,40

У тзбл. 6 наведено нормативні показники опитувальника групової ефективності спортивної команди.

Таблиця 6. Нормативні показники опитувальника групової ефективності спортивної команди.

Рівень	Здібність	Єдність	Стійкість	Підготовленість	Зусилля
Низький	7-13	7-13	7-13	7-13	7-13
Середній	14-28	14-28	14-28	14-28	14-28
Високий	29-40	29-40	29-40	29-40	29-40

Отже на основі аналізу результатів опитувальника групової ефективності спортивної команди можна зробити висновок про адекватні психометричні параметри психодіагностичного інструменту, відповідність його близьким теоретичним та емпіричним конструктам. Відтак адаптований нами опитувальник групової ефективності спортивних команд Рейг&Угдд можна рекомендувати для використання в психолого-педагогічних дослідженнях і практичній роботі психологів.

Стимульний матеріал до тест - опитувальника Трупова
ефективність спортивної команди'

		зовсім	
		не	впевнений абсолютно
		1 2 3 4 5 6 7	впвнений
1	Обіграти команду суперника	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10 8 9
2	Уникнути конфліктів	1 2 3 4 5 6 7	10 8 9 10
3	Працювати під тиском	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
4	Зберігати готовність	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
5	Продемонструвати більше можливостей, ніж суперник	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
6	Бути єдиною (цілісною)	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
7	Чинити опір, навіть, коли це робити важко	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
8	Демонструвати високу етичність у грі	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
9	Перебувати в грі без додаткових перерв	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
10	Грати відповідно до своїх можливостей	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
11	Грати добре, навіть у відсутності кращих <i>гравців</i>	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
12	Внутрішньо приготуватися до такого протистояння	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
13	Зберігати позитивний настрій	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
14	Діяти більш кваліфіковано, ніж суперник	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
15	Діяти краще, ніж протилежна команда	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
16	Демонструвати ентузіазм	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
17	Подолати відволікаючі фактори	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
18	Фізично підготуватися до цієї конкуренції	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
19	Виробити успішну стратегію	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10
20	Підтримувати ефективні способи комунікації	1 2 3 4 5 6 7	8 9 10

Висновки

Групова ефективність виступає таким психолого-педагогічним явищем, що позитивно впливає на продуктивність команди та успішність її діяльності. Результати дослідження стверджують, що спортсмени з успішних команд вище оцінюють групову ефективність своєї команди, ніж спортсмени з менш успішних команд, а висококваліфіковані спортсмени мають більш високі переконання в груповій ефективності заснованій на спортивному досвіді.

Стандартизація опитувальника групової ефективності спортивної команди показала його високий рівень психометричних стандартів (інструментальну та конвергентну валідність, ретестову надійність, консистентність, репрезентативність) та може використовуватись психологами і тренерами для дослідження групової ефективності спортивних команд різної кваліфікації.

Література

1. Бурлачук Л.Ф. Словарь - справочник по психологической диагностике / Л.Ф. Бурлачук, С.М. Морозов.; Отв. ред. С.Б. Крымский - Киев: Наукова думка, 1989. - 200 с.
2. Войтенко С.М. Групповая зффективность спортивной команды: содержательный анализ / С.М. Войтенко // Сборник материалов IX-ой Международной научно - практической конференции психологов спорта и физической культуры «Рудиковские чтения». - М., 2013. - С.44-46
3. Гайдар К.М. Динамика субъектного развития студенческой группы в период обучения в вузе: дис....канд. психсл. наук/ К.М. Гайдар- Курск, 1994. -151с.
4. Журавлев А.Л. Психология коллективного субъекта / А.Л. Журавлев // Психология индивидуального и группового субъекта / под ред. А.В. Брушлинского, М.И. Володиковой. -М. : ПЕР СЗ, 2002. - С. 51-81.
5. Ловаков А. В. Разработка и апробация методики диагностики организационной

- идентификации / А.В. Ловаков // Психология. Журнал Высшей школы экономики. 2010. Т. 7, NO 4.0.108-116.
6. Сидоренко Е.В. Методы математической обработки в психологии / Е.В. Сидоренко. - СПб. ООО "Речь" 2000. - 350 с.
  7. Чернышев, А.С. Аппаратурные методики психологической диагностики фуппы в совместной деятельности // Параграф из монографии / АС. Чернышев, ЮА Пунев., С.В. Сарьнев., - М., 2005.-С.99-111.
  8. Чернышев А.С. Практикум по решению конфликтных педагогических ситуаций: Уч.пособ. / А.С. Чернышев. — М.: Издательство Московского психолого-социального института; Воронеж: Издательство НПО «МОДЭК», 2010. — 192 с.
  9. Bandura A. Social foundations of thought and action: A social cognitive theory, Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1986.
  10. Bandura A. Self-efficacy: The exercise of control, New York: Freeman, 1997.
  11. Ramzaninezhad R.; Keshtan M.H.; Shahamat M.D.; Kordshooli S.S. The relationship between collective efficacy, group cohesion and team performance in professional volleyball teams. Brazilian Journal Biomotricity, v 3, n. 1, p.31-39, 2009
  12. Roman Martinez J., Guillen F. & Feltz D.L. (2011). Psychometric properties of the Spanish version of the Collective Efficacy Questionnaire for Sports. *Psicothema*. Vol. 23, n. 3, pp. 503-509.

Abstracts, *Andriy Kohsov, Sergiy Voytenko*. Psychometric questionnaire adaptation efficiency of group sports team // Contemporary problems of physical culture and sports. - 2014. - Ns 32 (4). - P. 35-40. The *aim* - psychometric adaptation of sports team efficiency questionnaire. *Methods*: Analysis and synthesis of scientific and methodological data; psychodiagnostic testing; methods of math statistics. *Results*: in the article the psychometric questionnaire adaptation effectiveness of sports team that aims to measure the perception of athletes (group) skills of your team to organize and carry out planned activities that are necessary for achieving team goals. Standardization questionnaire efficiency of group sports team showed its high level of psychometric standards (instrumental and convergent validity, re-test reliability, internal consistency, representativeness) and can be used by psychologists and trainers to study the effectiveness of group sports teams with different types of interaction, and training. **Keywords**: group effectiveness, sports teams, psychometric adaptation.

Аннотация. Андрей Копосов, Сергей Войтенко. Психометрическая адаптация опросника фупповой зффективности спортивной команды // Актуальные проблемы физической культуры и спорта. - 2014. - № 32 (4). - С. 35-40. *Цель* исследования - является психометрическая адаптация опросника фупповой зффективности спортивной команды. *Методы*: анализ и обобщение научно-методической литературы»; психодиагностическое тестирование; методы математической статистики. *Результаты*: в статье приведена психометрическая адаптация опросника фупповая зффективность спортивной команды направленная на измерение восприятия спортсменами (фуппой) способностей своей команды организовывать и выполнять запланированные действия, которые необходимы для реализации поставленных командных задач. Стандартизация опросника фупповой зффективности спортивной команды показала его высокий уровень психометрических стандартов (инструментальную и конвергентную валидность, ретестовую надежность, консистентность. репрезентативность) и может использоваться психологами и тренерами для исследования фупповой зффективности спортивных команд с разным типом взаимодействия, и квалификации. **Ключевые СЛОВА**: фупповая зффективность, совместная деятельность, психометрическая адаптация.

Статтю отримано до публікації: грудень 2014.

Статтю прийнято до публікації: грудень 2014.